

Αργαλιός: καλύτερος κι από γιόγκα

ΕΦ. ΚΡΗΤΙΚΑ ΝΕΑ - 10 Χ ΝΟΙΣ 2013

Μεγάλωσα στο ορεινό Ρέθυμνο, στον Μυλοπόταμο. Εκεί γεννήθηκα, εκεί ανατράφηκα. Σε έναν τόπο που είχε τότε μικροαγίους. Χόρευαν και τραγουδούσαν σαν να ήταν αθάνατοι. Ζούσαν την κάθε τους στιγμή σαν να ήταν η τελευταία. Και τα σπίτια τους ήταν ένας ολόκληρος κόσμος. Δεν τους έλειπε τίποτα. Η μητέρα μου ύφανε πέντε προίκες, οι θειάδες μου το ίδιο. Στα σπίτια τότε πρώτα έμπαινε το αργαστήριο και μετά το νυφικό κρεβάτι. Ήταν η κινητήριος δύναμη του σπιτιού. Αν δεν είχες ράψει σεντόνια, δε θα κοιμόσουν σε σεντόνια. Αν δεν είχες υφάνει προσόψιο, δεν είχες να σκουπιστείς.

Της **Βαρβάρας
Τερζάκη - Παλλήκαρη**

Αν δεν είχες κάνει κουβέρτες, θα κρύωνες τον χειμώνα. Τα αγόρια έπαιρναν τα κτήματα και τα κο-

**Παλιό υφαντό με γεωμετρικά σχέδια,
Έφη Παρούτσα**

ρίτσια τα προικιά τους, τα ρούχα που οι ίδιες είχαν υφάνει.

Οι κοπέλες φεύγανε από τον Μυλοπόταμο και πηγαίνανε στα Σελιωνίτικα για να μαζέψουν λάδι.

Και με λάδι πληρώνονταν. Και μετά το πουλούσαν και παίρνανε κλωστές και μπογιές. Απίστευτο δεν είναι; Δεν παίρνανε μήτε φουστάνια, μήτε παπούτσια. Παίρνανε μόνο κλωστές. Ύφαιναν ακόμη και τα νυφικά τους και τα εσώρουχά τους και όλα. Και ανάλογα με το πόσο καλή προίκα είχαν - μαθευόταν αυτό - ήταν και ο γάμος τους. Το σπίτι το καλό φαινόταν από το πόσο μετάξι είχε και πόσα ξεχωριστά ξόμπλια είχαν.

Τα ξόμπλια είναι τα μοτίβα, τα σχέδια που έχει επάνω του ένα υφαντό. Διαφορετικά ήταν τα χρώματα και τα σχέδια στον Ομαλό κι άλλα στις παραλίες, όπου μπορείς να βρεις πατανίες με καράβια. Υπάρχουν 50

**Κρητικό γεωμετρικό υφαντό,
Έφη Παρούτσα**

τεχνικές, τις οποίες όμως τις ξέρουν 200 γυναίκες 75 χρονών και άνω, οι νεώτερες δεν τις ξέρουμε. Και τώρα προσπαθούμε πριν πεθάνουν να μας μάθουν τις τεχνικές. Παλαιότερα δε θέλανε να τις δώσουνε, τώρα βλέπουν ότι πρέπει να παραδώσουν αυτή τη γνώση στις νεώτερες γυναίκες.

Με το που ξεκίνησαν οι επιδοτήσεις οι γυναίκες σταμάτησαν να υφαίνουν στην Κρήτη.

Μετά συνέχισαν λίγες στους τουριστικούς τόπους. Στα Ανώγεια, ας πούμε, είχε καλά αργαστήρια, έρχονταν οι τουρίστες και τρελαίνονταν με αυτά που έβλεπαν και τα αγόραζαν τότε φτηνά, όχι ακριβά.

Πολλές φορές η οικονομία του σπιτιού κρατιόταν απ' τα υφαντά. Το είπα τις προάλλες και μου είπαν "μα υποτιμάς τους άντρες". Μα στα ορεινά χωριά οι άντρες βγάζανε λεφτά μια φορά τον χρόνο, από τα χωράφια ή τα ζώα.

Σήμερα πετούν τις προβιές των ζώων ενώ παλιά οι νύφες από το Λασιθί έως και τον Αποκόρωνα περιμένανε να κουρέψουν τα ζα, να πάρουν το μαλλί, να το πάνε στα Χανιά και σε έξι μήνες να πάρουν την κουβέρτα. Θέλουμε λοιπόν να ξαναπαραχθεί μαλλί, λινάρι - όχι μπαμπάκι, γιατί θέλει πολύ νερό - και μετάξι. Ήδη υπάρχουν κάποι-οι μερακλήδες που βγάζουν ξανά μετάξι. Εκατό ευρώ η πλεξούδα, πολύ ακριβό, αλλά υπέρ-πολύτιμο.

Το 90% των υφαντών που κυκλοφορούν σήμερα σε όλες τις τουριστικές περιοχές είναι made in China. Όχι μόνο στην Κρήτη αλλά παντού. Οι Κινέζοι πήραν τα σχέδιά μας, τα επεξεργάστηκαν και τα φέρνουν και τα πουλούν ως κρητικά. Και βέβαια πια δεν τα αγοράζει κανείς, γιατί ο τουρίστας θέλει να αγοράσει κάτι αληθινό.

Τα υφαντά της Κρήτης είναι περιζήτητα σε όλο τον κόσμο. Γίνονται δημοπρασίες σε γκαλερί και "χτυπιούνται" σε απίστευτες τιμές. Αφήστε που οι έρευνες που έγιναν στην Αμερική σε μοναστήρια δείχνουν ότι η υφαντική είναι θεραπευτική. Οι υφάντρες δεν παθαίνουν άνοια. Κάθε χτένι έχει γύρω στις δυο χιλιάδες κλωστές και η υφάντρα πρέπει να "συνομιλήσει" με μία-μία τις κλωστές και να τις φέρει σε επαφή με τις άλλες. Είναι δηλαδή άσκηση πνευματική, δε χρειάζεται να κάνεις γιόγκα.

Η Βαρβάρα Τερζάκη - Παλλήκαρη εμπνεύστηκε και έστησε το Πηνελόπη Gandhi - η Ιερή Τέχνη της Υφαντικής στην